

MRF 2025.93

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 11. juni 2025, j.nr. 22/15753

Ophævet og hjemvist Miljøstyrelsens klaptilladelse til Gisseløre Lystbådehavn i vandområde i ikke-god kemisk tilstand, da Miljøstyrelsens beregning af spredning af miljøfarlige stoffer var baseret på fordeling af 25 % af klapp materialet inden for det samlede vandområde på 685 km² over et år med de resterende 75 %'s forbliven inden for klappområdet på 0,472 km², hvilket var i strid med EU-Domstolens dom i sag C-535/18, hvorefter en stigning i et enkelt repræsentativt overvågningspunkt er tilstrækkeligt til at kunne udgøre en forringelse.

Miljøstyrelsen meddelte i september 2022 Gisseløre Lystbådehavn en femårig tilladelse efter havmiljølovens § 26 for til at foretage klappning af 5.000 m³ materiale på klappplads K-020-01 i Storebælt beliggende inden for vandområde 203, Storebælt, fra oprensning lystbådehavnens sejlsende. Det var for afgørelsen lagt til grund, at klappningen ville blive foretaget med skib, der kunne transportere 200 m³ tre gange på en dag, hvorved klappningen ville være gennemført på 8-9 dage. På tidspunktet for meddelelse af afgørelsen forelå der udkast til vandområdeplaner for tredje planperiode (2021-2027), hvorefter den kemiske tilstand for vandområde 203 for klapppladsen blev vurderet til ”god”. Det fremgik af tilladelsen, at der for en mindre del af området for optagning forelå overskridelse med op til en faktor 10 af kvalitetsmålet for PAH-forbindelsen antracen, men at spredning af klappmaterialet i forbindelse med udtømning ville medføre en tilstrækkelig fortynding. Afgørelsen blev påklaget af Danmarks Naturfredningsforening, der bl.a. gjorde gældende, at der ikke forelå dokumentation for niveauet af antracen i vandområdet for klappningen. Miljøstyrelsen bemærkede til klagen, at der ikke forefindes gængse metoder til at beregne ændringer i koncentration på et bestemt målepunkt inden for et vandområde som følge af klappning, men at der kunne lægges en beregning til grund ud fra en antagelse om en vis efterfølgende spredning af sediment fra klapppladsen, hvor spredningen dog ikke sker med spredning til andre vandområder, så beregningen af ændringen i koncentration kan foretages inden for det vandområde, hvor klapppladsen er beliggende, og at der efter FAQ 43, del III, i vejledning til bekendtgørelse om udledning af forurenende stoffer kan indgå en analyseusikkerhed på 1 %. Miljø- og Fødevareklagenævnet lagde EU-Domstolens fortolkning af vandrammedirektivets forbud mod forringelse af vandmiljøet i bl.a. sag C-461/13 Weser, sag C-535/18 (MRF 2020.5) og sag C-525/20 (MRF 2022.14) til grund, hvorefter også midlertidig

forringelse kan udgøre en forringelse i vandrammedirektivets forstand. Herefter konstaterede nævnet, at det af vandområdeplan 2021-2027 fremgår, at den samlede kemiske tilstand for vandområde 203 er ikke-god, da miljøkvalitetskravet for antracen er overskredet. Af de revurderede data fremgik endvidere, at vandområde 203 fortsat er i ikke-god kemisk tilstand, at miljøkvalitetskravet for DEHP i sediment og cadmium i biota ligeledes er overskredet, og at miljøkvalitetskravet for antracen har ændret sig siden Miljøstyrelsens tilladelse i 2022, så miljøkvalitetskravet for antracen i sediment i vandområde 203 er 0,0153 mg/kg TS, hvilket var overskrevet, da koncentrationen af antracen i klappningsmaterialet var 0,041 mg/kg TS. Herefter bemærkede nævnet, at Miljøstyrelsens beregnede koncentrationsændring i sediment som følge af klappningen var beregnet som en middelværdi af koncentrationen over hele vandområdet, hvor det var antaget, at sedimentspildet fra klappningen over et år ville fordeles jævnt over hele vandområdet uden tab af antracen til andre vandområder. Miljøstyrelsens beregninger af koncentrationsstigningerne var således sket med udgangspunkt i hele vandområdet på 686 km² og alene på baggrund af de 25 % af klappmaterialet, som styrelsen antog fordelte sig uden for klapppladsens areal på 0,472 km². Nævnet fandt, at denne beregningsmetode ikke var i overensstemmelse med vandrammedirektivet, jf. sag C-535/18 (MRF 2020.5), hvorefter en stigning i koncentrationen på et enkelt repræsentativt overvågningspunkt er tilstrækkeligt til at udgøre en forringelse. Nævnet ophævede på den baggrund tilladelsen og hjemviste sagen til fornyet behandling. For en fornyet behandling bemærkede nævnet, at angivelsen i FAQ 43, del III, i Miljøstyrelsens vejledning med angivelse af en ændring af koncentration på ikke over 1 % ikke er udtryk for en måleusikkerhed, men derimod udtryk for et supplerende krav i forhold til vurderingen af, om der vil ske en forringelse i vandrammedirektivets forstand. Endelig bemærkede

nævnet, at Miljøstyrelsens beregning af forringelse af vandmiljøet i denne sag om klapningstilladelse ikke var afstemt med Miljøstyrelsens beregning af forringelse af vandmiljøet i en anden

klagesag om udledning af rensset spildevand fra Skærbækværket, som nævnet afgjorde samme dag (**MRF 2025.92 Mfk**).

Kommentar: Afgørelsen, der er truffet af kombinationsnævnet, må anses for principiel, da den mere fylddigt tager stilling til metoderne for beregning af forureningspåvirkning ved meddelelse af klaptilladelser. I forhold til Miljø- og Fødevareklagenævnets stadfæstelse af klaptilladelse til Flådestation Korsør i april 2025 (**MRF 2025.83 Mfk**) er der tale om en modifikation med hensyn til spredningsberegningen, der formentlig ville have ført til, at klaptilladelsen til Flådestation Korsør også var blevet ophævet. Det er i dette lys ikke overraskende, at de to efterfølgende formandsafgørelser om klaptilladelser i **MRF 2025.94 Mfk** og **MRF 2025.96 Mfk** om Kolding Havn henholdsvis Vejle Havn ligeledes blev ophævet, og sagerne hjemvist til fornyet behandling. Se tillige Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 25. august 2025 (j.nr. 22/10753) med ophævelse af klaptilladelse til Norsminde Lystbådehavn i vandområde 219, Nordlige Bæltehav, afgørelse af 18. september 2025 (j.nr. 23/14446) med ophævelse af klapningstilladelse af oprensningsmateriale fra Dybvig Sejlrende på klapplads i vandområde 206, Smålandsfarvandet, afgørelse af 10. oktober 2025 (j.nr. 23/00609) med ophævelse af klapningstilladelse af oprensningsmateriale fra Kappelsbjerg indsejling på klapplads i vandområde 224, Nordlige Lillebælt, afgørelse af 24. oktober 2025 (j.nr. 24/11272) med ophævelse af klaptilladelse af oprensningsmateriale fra Hvalpsund havnebassiner på klapplads i vandområde 157, Bjørnholms Bugt, Skive Fjord og Lovns Bredning, afgørelse af 10. november 2025 (j.nr. 25/04489) med ophævelse af klaptilladelse af oprensningsmateriale fra Bjørnø Havn på klapplads i vandområde 214, Det Sydfynske Øhav, og afgørelse af 14. november 2025 (j.nr. 23/04985) med ophævelse af klaptilladelse til klapning af oprensningsmateriale fra Skælskør sejlrende på klapplads i vandområde 206, Smålandsfarvandet, i et område, der i 2021 var udlagt som fuglebeskyttelsesområde.

Ophævelse og hjemvisning i sag om tilladelse til klapning af oprensningsmateriale fra sejlrrende til Gisseløre Lystbådehavn på klapplads i Storebælt nord

Sag: 22/15753

Dato: 11. juni 2025

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter havmiljølovens § 26, jf. § 51, stk. 1, nr. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 26. september 2022 om tilladelse til klapning af oprensningsmateriale fra sejlrrenden til Gisseløre Lystbådehavn på klapplads K_020_01 i Storebælt, nord 12 sm, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med havmiljølovens § 51, stk. 1, har behandlet sagen i nævnets afdeling 5, jf. § 3, stk. 1, nr. 5, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 10. oktober 2022 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening.

Klager har anført, at klapningsmaterialets indhold af antracen i sediment er ca. 10 gange højere end miljøkvalitetskravet for antracen i sediment, og at det ikke er anført, hvad niveauet af antracen i sediment er i det modtagende vandområde. Hertil har klager dog bemærket, at den kemiske tilstand er vurderet som god, men at det ikke fremgår, om dette er baseret på viden om alle stoffer med et sedimentkvalitetskrav.

Klager er desuden uenig i Miljøstyrelsens ræsonnement om, at det kun er en lille del af vandområdet, der vil blive påvirket, idet styrelsen selv forventer, at klapmaterialet vil spredes fra klappladsen og dermed påvirke et ikke nærmere defineret, men langt større område end den udlagte klapplads. Klager har hertil bemærket, at de er enige i, at der vil ske en spredning af klapmaterialet, men at styrelsen ikke kan bruge et fortyndingsprincip som begrundelse for at meddele tilladelse eller i forhold til vurderingen af den samlede kumulative effekt.

I forhold til den kumulative effekt har klager endvidere bemærket, at der samlet vil blive klappet 172.500 m³ på den aktuelle klapplads over 5 år, og at mængderne, der stammer fra Kalundborg Fjord, må formodes at rumme tilsvarende overkoncentrationer af visse stoffer, som materialet fra Gisseløre indeholder. Klager har herefter anført, at Miljøstyrelsen ikke i tilstrækkelig grad har dokumenteret, at den aktuelle mængde af antracen, sammen med de øvrige klapningstilladelser, ikke vil føre til en ændring af tilstandsklassen for kemisk tilstand. Det er klagers opfattelse, at der må kræves viden om de samlede klapmængders indhold af antracen, samt et kendskab til det nuværende niveau af antracen i sediment i det vandområde, som klappladsen er beliggende i, før styrelsen kan forholde sig til vandrammedirektivets krav om, at der ikke må ske forringelse til en lavere tilstandsklasse.

2. Sagens oplysninger

2.1 Naturforhold

2.1.1 Vandområde 29 og 203

Optagningsområdet er beliggende i vandområde 29 Kalundborg Fjord, mens klappladsen er beliggende i vandområde 203 Storebælt, nord 12 sm. Det fremgår af bilag 2 til miljømålsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 3, nr. 2, at begge vandområder er målsat til god økologisk og kemisk tilstand.[4]

På tidspunktet for meddelelse af tilladelse til klapning udgjorde udkast[5] til vandområdeplanerne for 2021-2027 administrationsgrundlaget.

Tilstandsvurderingen af vandområderne fremgår af MiljøGIS for høring af vandområdeplanerne for 2021-2027.[6]

Om den kemiske tilstand fremgår det, at den samlede tilstand for vandområde 29 Kalundborg Fjord er ikke-god, og at den samlede tilstand for vandområde 203 Storebælt, nord 12 sm er god.

Vandområdeplanerne 2021-2027 blev den 15. juni 2023 offentliggjort.[7] Den konkrete tilstandsvurdering af vandområderne fremgår af MiljøGIS for vandområdeplanerne for 2021-2027.[8] Baggrundsdata for Miljøstyrelsens vurderinger kan tillige tilgås via vandplandata.dk.

Om den kemiske tilstand fremgår det, at den samlede tilstand for vandområde 29 Kalundborg Fjord er ikke-god, idet miljøkvalitetskravet for bly, cadmium og kviksølv i sediment er overskredet. Den samlede tilstand for vandområde 203 Storebælt, nord 12 sm er ikke-god, idet miljøkvalitetskravet for antracen i sediment er overskredet.

Endvidere fremgår det af MiljøGIS for høring af genbesøg af vandområdeplaner 2021-2027,[9] at den kemiske tilstand for vandområde 29 Kalundborg Fjord er ikke-god, hvilket ifølge Vandplandata (genbesøg af vandområdeplanerne)[10] skyldes overskridelse af miljøkvalitetskravet for bly, cadmium og kviksølv i biota.

Derudover fremgår det af de nye data, at den kemiske tilstand for vandområde 203 Storebælt, nord 12 sm er ikke-god, hvilket nu, ud over at miljøkvalitetskravet for antracen i sediment er overskredet, tillige skyldes overskridelse af miljøkvalitetskravet for DEHP i sediment og cadmium i biota.

2.2 Den påklagede afgørelse

Miljøstyrelsen har den 26. september 2022 med hjemmel i havmiljølovens § 26 meddelt en 5-årig tilladelse til Gisseløre Lystbådehavn til klapning af i alt 5.000 m³ oprensningsmateriale fra sejlrinden til Gisseløre Lystbådehavn på klapplads K_020_01 i Storebælt, nord 12 sm.

Det fremgår af afgørelsen, at materialet stammer fra oprensning af sejlrinden til Gisseløre Lystbådehavn, og at ansøgningen er opstået på baggrund af et ønske om løbende at vedligeholde dybden i sejlrinden.

Miljøstyrelsen har vurderet, at materialet ikke er egnet til bypass eller nyttiggørelse til andre formål, idet materialet er finkornet og indeholder lettere forhøjede koncentrationer af miljøfarlige stoffer.

For så vidt angår sedimentet har Miljøstyrelsen vurderet, at den kortvarige forstyrrelse, som klapningen indebærer, ikke vil medføre miljømæssige gener forårsaget af de sedimentfaner, der vil opstå i vandfasen på grund af spild i forbindelse med optagning og klapning. Styrelsen har ved denne vurdering lagt til grund, at klapningen foretages med et fartøj, der kan transportere 200 m³, og at fartøjet når ud til klappladsen tre gange pr. dag, hvormed klapningen vil være overstået på 8-9 dage.

I forhold til vurderingen af sedimentet fremgår det endvidere af tilladelsen:

"I forbindelse med ansøgning om klapning blev der i oktober måned 2017 foretaget analyser af materiale fra sejlrinden. I tabel 1 er vist resultatet af disse analyser samt værdierne for nedre og øvre aktionsniveau, jf. klapvejledningen^[fodnote]. For de stoffer, hvor nedre aktionsniveau er overskredet, er der desuden vist den i forvejen forekommende koncentration i sediment fra omgivelserne med et tilsvarende organisk indhold. Data, der ligger til grund for den eksisterende baggrund, er baseret på overvågningsdata fra NOVANA programmet^[fodnote]. [...]

Tabel 1: Analyse af en blandingsprøve fra Gisseløre sejlrinde, samt baggrundskoncentrationer og aktionsniveauer

Stof	Område der klappes fra.	Eksisterende baggrundskoncentration ved tilsvarende glødetab*	Nedre Aktionsniveau mg/kg TS	Øvre Aktionsniveau mg/kg TS
Tørstofindhold i % af prøve	35			
Glødetab (GT) i % af tørstof	11			
Arsen (mg/kg TS)	5		20	60
Bly (mg/kg TS)	52	19 - 50	40	200
Cadmium (mg/kg TS)	0,65	0,20 – 1.09	0,4	2,5
Krom (mg/kg TS)	18		50	270
Kobber (mg/kg TS)	46	13 - 50	20	90
Kviksølv (mg/kg TS)	0,18		0,25	1
Nikkel (mg/kg TS)	18		30	60
Tributyltin (TBT) mg/kg TS)	0,102	0,002 – 0,047	0,007	0,200
Zink (mg/kg TS)	98		130	500
PAH (mg/kg TS)**	0,12		3	30

TS = tørstof. GT = glødetab.

* Vandområdets baggrundskoncentrationer af tungmetaller baseret på data fra statslige overvågningsprogrammer. Data er vægtet i forhold til det organiske indhold (glødetab), der blev fundet i opgravningsområdet.

** Summen af de følgende 9 PAH'er: anthracen, benz[a]anthracen, benz[g,h,i]perylene, benz[a]pyren, chrysen, flouranthen, indeno[1,2,3-cd]pyren, pyren & phenanthren.

Ingen af de målte stoffer ligger over øvre aktionsniveau. I forhold til klapvejledningens nedre aktionsniveau ses en overskridelse af de med gult markerede stoffer.

En sammenligning med koncentrationerne i havbundsmaterialer fra den omgivende havbund med et tilsvarende glødetab tyder på, at sedimentet har fået tilført forhøjede koncentrationer af TBT fra aktiviteter, der er foregået lokalt. Ved klappning i nordlige Storebælt vil der imidlertid ske en hurtig opblanding af materialet med det sediment, der findes på stedet i forvejen, samt med det sediment, der transporteres langs bunden i vandfasen, som følge af den naturlige sedimentvandring. Set i lyset af den lille mængde, der tillades klappet, vurderer Miljøstyrelsen, at koncentrationer på og omkring klapplassen før og efter klappning vil være umålelig og ubetydelig."

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at optagningen og klappningen ikke vil medføre en forringelse af vandområde 29's økologiske tilstand.

Miljøstyrelsen har videre vurderet, at klaptilladelsen ikke vil medføre en forringelse af vandområdernes kemiske tilstand, og at tilladelsen ikke vil være til hinder for opfyldelsen af målet om god kemisk tilstand. Styrelsen har lagt vægt på, at en eventuel påvirkning omkring optagningsstedet og klapplassen vil udgøre en ubetydelig påvirkning af vandområderne.

Om den kemiske tilstand fremgår det yderligere af tilladelsen, at:

"Den kemiske tilstand vurderes for stoffer optaget på EU's liste over prioriterede stoffer. Den kemiske tilstand er i vandområdeplaner 2021-2027 angivet som "ikke god" i vandområde 209 [29], Kalundborg Fjord, hvor oprensningsområdet ligger, og som "god" ved klapplassen, som ligger i vandområde i vandområde 203, Storebælt nord 12 sm.

For de EU-prioriterede stoffer er tungmetallerne cadmium og bly relevante i forhold til klapaktiviteter. For at opnå god kemisk tilstand må baggrundsniveauet for bly ikke overskride 163 mg/kg TS. For cadmium må baggrundsniveauet ikke overstige 3,8 mg/kg TS mere end det naturlige baggrundsniveau.

Idet klapmaterialets indhold af bly og cadmium (tabel 1) ikke overskrider de fastsatte miljøkvalitetskrav for god kemisk tilstand i vandområdet, vurderer Miljøstyrelsen, at klapningen ikke vil have betydning for at opnå en god kemisk tilstand i vandområdet.

Der er desuden fastsat kvalitetsmål for PAH forbindelsen antracen i sedimenter. Den resulterende koncentration af antracen må ikke overskride 4,8 µg/kg TS. Der er målt fra 41 µg/kg TS i klapmaterialet, altså op til ca. 10 gange højere end kvalitetsmålet i en lille del af oprensningsområdet. En spredning af klapmaterialet i forbindelse med udtømning fra klapfartøjet vil medføre, at klapmaterialet vil blive fortyndet, og andelen af organisk materiale på og omkring klappladsen vil falde og i højere grad vil ligne den omgivende havbund. Da antracen hovedsageligt bindes til det organiske materiale, vil koncentrationen af antracen også mindskes. Derfor forventer Miljøstyrelsen, at klapningen ikke vil ændre væsentligt på den resulterende koncentration af antracen i sedimentet i vandområde 203, Storebælt nord."

I forhold til kumulative effekter på klappladsen har Miljøstyrelsen oplyst, at klappladsen anvendes til klappning af oprensings- og uddybningsmateriale fra fire andre havne, og at den samlede klappmængde, der er givet tilladelse til over de næste 5 år, er 172.500 m³ på klapplads K_020_01, som dækker et areal på 472.025 m². Det er styrelsens vurdering, at den tilladte klappning ikke får betydning for andre interesser i nærheden af klappladsen, idet den tilladte klappmængde er lille i forhold til den vandmængde, som materialet blandes op med. Styrelsen har ved vurderingen lagt vægt på, at strøm og bølger har flyttet sand og andet havbundsmateriale ned i sejlrenden, og at de samme naturkræfter virker ude på klappladsen. Det klappede havbundsmateriale vil dermed ifølge styrelsen genindgå i den naturlige sedimentvandring i området, og så længe der er tale om løse oprensingsmaterialer, vil de hurtigt spredes, og størstedelen vil være gradvist spredt væk fra klappladsen i løbet af få år.

Det er herefter Miljøstyrelsens vurdering, at der kan meddeles tilladelse til den ansøgte klappning, inden for det indtegnede område ved Gisseløre sejlrende på den ansøgte klapplads og på de angivne vilkår, idet dette vil være acceptabelt i henhold til den gældende lovgivning og vejledning herom.

2.3 Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen

Miljøstyrelsen har den 20. september 2024 i bemærkninger til klagen anført, at flere forhold har ændret sig siden afgørelsen blev truffet den 26. september 2022, herunder ny viden om tilstanden for vandområde 203 samt en opdateret vejledning til indsatsbekendtgørelsen.

For så vidt angår tilstandsvurderingen for vandområde 203 har Miljøstyrelsen bemærket, at denne er blevet opdateret i forhold til kvalitetselementet antracen, hvorefter koncentrationen af antracen i vandområdet ifølge vandplandata er målt til 0,0191 mg/kg TS, hvilket overskrider miljøkvalitetskravet i sediment på 0,0048 mg/kg TS. Den samlede kemiske tilstand for vandområdet er derfor ikke-god. Styrelsen har endvidere oplyst, at miljøkvalitetskravet for antracen i sediment (SKK) har ændret sig siden afgørelsestidspunktet. Styrelsen har i denne forbindelse henvist til bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023 og bemærket følgende:

"I BEK nr. 796 af 13. juni 2023 er SKK for antracen blevet afhængig af den organiske fraktion (f_{oc}) og er således $0,096 \times f_{oc}$. Ved en organisk fraktion på 0,05 (5%) vil SKK være 0,0048 mg/kg TS. Siden, er der i oktober 2023 offentliggjort et nyt dansk datablad for antracen med et opdateret sedimentkvalitetskriterie på $0,480 \times f_{oc}$ mg/kg TS. For vandområde 203 er f_{oc} sat til at være 0,0318 og sedimentkvalitetskriteriet bliver dermed 0,0153 mg/kg TS. Koncentrationen i klapmaterialet på 0,041 mg/kg TS overholder således fortsat ikke det senest opdaterede SKK, men forskellen mellem koncentrationerne er begrænset til en faktor 2,7."

Ovenstående har ikke givet Miljøstyrelsen anledning til at ændre på vurderingen af, at klapningen ikke vil medføre forringelse af den kemiske tilstand eller forhindre miljømålet om god kemisk tilstand i vandområdet i relation til antracen.

Miljøstyrelsen har bemærket, at idet vandområde 203 er i ikke-god kemisk tilstand, skal det vurderes, om klappningen kan forventes at medføre en yderligere forringelse af den kemiske tilstand for antracen og forhindre målopfyldelse af vandområdets tilstand. I forhold til hvad der forstås ved "yderligere forringelse", har styrelsen henvist til Miljøministeriets vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter,^[11] hvoraf det ifølge styrelsen fremgår, at:

"[...] en forringelse i forhold til et miljøkvalitetskrav for et MFS forekommer, hvis der sker en stigning i koncentration af stoffet i det samlede vandområde. Det fremgår endvidere af vejledningen, at der sker en stigning i koncentrationen, hvis stigningen vil kunne påvises ud fra repræsentative overvågningspunkter i det berørte overfladevandområde."

Denne forståelse af forringelsesbegrebet har Miljøstyrelsen lagt til grund for vurderingen i denne sag.

Miljøstyrelsen har desuden bemærket, at der ikke findes gængse metoder for at beregne koncentrationsstigninger på et bestemt målepunkt som følge af klappning. Styrelsen har dog vurderet, at den anvendte fremgangsmåde er udtryk for bedste praksis i klapsager for de i vejledningen forudsatte beregninger. Det er endvidere styrelsens opfattelse, at fremgangsmåden sikrer en konservativ vurdering, der er udtryk for forsigtighedsprincippet.

Om fremgangsmåden fremgår det af Miljøstyrelsens bemærkninger, at:

”Fremgangsmåden indebærer, at beregningen af den resulterende koncentration i sedimentmatricen efter klappning, foretages på baggrund af antracenkoncentrationen i klappmaterialet, og sedimentkoncentration af antracen målt i vandområdet, hvor klappningen foretages. Beregningen af koncentrationsændringen foretages ud fra den andel af sedimentet, der kan antages at ville transporteres uden for klapppladsen i løbet af et år. Dette sedimentspild opblandes i opblandingsvolumenet, som afhænger af bioturbationsdybden forårsaget af bunddyr samt vandområdets areal. Da der endnu ikke findes et tilgængeligt værktøj til modellering af MFS gradienter, som følge af sedimentspredning og fordeling af sedimentbunden MFS, antages sedimentspildet at fordeles jævnt over hele vandområdet og uden tab af MFS til andre vandområder. Beregningsteknisk forudsættes det således, at der ikke tabes MFS til de tilstødende vandområder, men at hele sedimentspildet indgår i beregningen af koncentrationsændringen på vandområdeniveau for det vandområde, hvor klapppladsen ligger. Dette sikrer det mest konservative grundlag for beregningerne, og sikrer dermed at resultatet er baseret på forsigtighedsprincippet.”

Miljøstyrelsen har ligeledes bemærket, at koncentrationsstigningen skal være detekterbar på et repræsentativt målepunkt i vandområdet, før der er tale om en yderligere forringelse. Om den detekterbare koncentrationsstigning har styrelsen anført, at:

”[...] Miljøstyrelsen lægger til grund, at for koncentrationen af antracen i sedimentmatricen, defineres en detekterbar koncentrationsstigning, som en årlig beregnet koncentrationsstigning af antracen, på mere end 1% af sedimentkvalitetskravet tillagt den aktuelle koncentration for vandområdet. Miljøstyrelsen skal hertil bemærke at detekterbar henviser til analyseusikkerheden vedhæftet anvendte tekniske analysemetoder. De analysemetoder, der benyttes til at måle for antracen og andre MFS i både klappmaterialet og ved NOVANA-overvågningen, har en vis teknisk måleusikkerhed, der afhænger både af anvendte analysemetode og aktuelle koncentrationer.^[fodnote] Der skal dermed være en vis forskel mellem to koncentrationer før end at det er statistisk muligt at vurdere hvorvidt disse er reelt forskellige i virkeligheden. Generelt vil måleusikkerheden forøges jo tættere den målte koncentration er på anvendte metodes detektionsgrænse og her vil den procentuelle forskel mellem to koncentrationer skulle være større, førend de pålideligt kan afgøres som statistisk forskellige. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at overskrider den beregnede koncentrationsstigning 1% af SKK tillagt aktuel koncentration, er der begrundet mistanke om, at en beregnet stigning skyldes en reel koncentrationsstigning og ikke måleusikkerhed i anvendte metoder. Det skal bemærkes, at antagelsen af, at beregnede ændringer under 1%-kriteriet er udtryk for måleusikkerheder vurderes at være yderst konservativ. Der henvises i øvrigt til, at accept af beregnede ændringer under 1%-kriteriet også anvendes i FAQ 43 del III.^[fodnote]”

Miljøstyrelsen har herefter anført, at beregningerne har vist, at sedimentspild fra den tilladte klappning ikke vil medføre koncentrationsstigninger af antracen resulterende i yderligere forringelse af den kemiske tilstand i vandområde 203.

Til klagepunktet om manglende vurdering af den kumulerede påvirkning af antracenkoncentrationen i vandområde 203 som følge af alle tilladte klappninger på klappplads K_020_01 har Miljøstyrelsen bemærket, at rækken af gældende tilladelser til klappning på klappplads K_020_01 har ændret sig siden afgørelsestidspunktet, idet én tilladelse er udløbet og én ny er kommet til. Herefter er der følgende gældende klaptilladelser på klappplads K_020_01:

Tilladelseshaver	Tilladt mængde (m ³)	Gennemsnitlig antracenkoncentration i klappmaterialet (mg/kg TS)
Asnæs Olieterminal (AOT)	8.000	0,0157
Equinor Havn/Pier og Sejlrende	100.000	0,0587
Nyborg Marina	8.500	0,451
Kalundborg Kommune	3.500	0,188

Det er fortsat Miljøstyrelsens vurdering, at vandområde 203 ikke vil blive påvirket væsentligt med den tilladte klappning, også når den samlede tilladte mængde af sediment, som er tilladt placeret på klapppladsen, tages i betragtning. Hertil har

styrelsen bemærket, at de har foretaget en beregning af, hvordan en klappning af den samlede mængde på 125.000 m³, med de an-tracenkoncentrationer som angivet i tabellen ovenfor, vil påvirke vandområde 203.

Om beregningen fremgår følgende af Miljøstyrelsens bemærkninger:

”Selvom koncentrationen i klappmaterialet, i alle tilfælde, overstiger sedimentkvalitetskriteriet på 0,0153 mg/kg TS, viser det sig, at en potentiel samtidig klappning af den fulde mængde, hverken vil medføre en væsentlig koncentrationsstigning (5% af SKK tillagt den aktuelle koncentration i vandområdet) eller en yderligere forringelse (1% af SKK, tillagt den aktuelle koncentration) med hensyn til antracenkoncentrationen. Sidstnævnte skal overholdes i dette tilfælde, da vandområdet er i ikke-god kemisk tilstand. Ved beregning af hvordan den samlede mængde på 125.000 m³ påvirker vandområdet, laves et worst-case scenarie, da det er sjældent, at hele mængde oprensnes og klappes på samme tid. Oftest vil en tilladelsen blive brugt til flere oprensninger og klappninger henover en 5 årig periode. I dette tilfælde indeholder tilladelsen til Equinor Havn/Pier og Sejlrende et vilkår, om at de maksimalt må klappe 30.000 m³ om året. Dertil kommer, at tilladelserne har været aktive længe, de blev udstedt mellem 2020 og 2022, og dele af materialet er allerede klappet. Dermed vil den fulde tilladte mængde ikke blive klappet på klapppladsen samtidigt.”

Miljøstyrelsen har den 21. oktober 2024 efter anmodning fra Miljø- og Fødevareklagenævnet fremsendt supplerende materiale i form af en tabel og uddybning af beregningerne heri i forhold til den samlede påvirkning af antracenkoncentrationen i vandområde 203 som følge af alle tilladte klappninger på klappplads K_020_01.

2.4 Nye oplysninger under sagens behandling

Miljø- og Fødevareklagenævnet har den 19. december 2024 anmodet Miljøstyrelsen om at oplyse, hvad den beregnede koncentration af antracen vil være i vandområde 203, når alle aktuelle klappninger bliver taget i betragtning. Nævnet har ligeledes anmodet styrelsen om at oplyse, hvad den beregnede koncentration af antracen vil være i vandområde 203 alene som følge af den tilladte klappning af oprensningsmateriale fra sejlrenden til Gisseløre Lystbådehavn.

Miljøstyrelsen har den 7. januar 2025 fremsendt høringssvar. Om den konkrete klaptilladelses påvirkning har styrelsen bemærket, at vandområde 203 har en antaget aktuel koncentration på 0,0191 mg/kg TS, og at denne koncentration efter klappning af 5.000 m³ materiale fra sejlrenden til Gisseløre Lystbådehavn vil være uændret, når der tages tre betydende cifre i betragtning.

Videre har Miljøstyrelsen om den kumulative påvirkning ved klappning af en samlet mængde på 125.000 m³ med en gennemsnitlig antracenkoncentration på 0,100 mg/kg TS bemærket, at antracenkoncentrationen vil stige til 0,0192 mg/kg TS. Denne forøgelse vil dog ifølge styrelsen ikke medføre en yderligere forringelse af vandområdet, idet 1 % af miljøkvalitetskravet i sediment tillagt den aktuelle baggrundskoncentration er beregnet til 0,0193 mg/kg TS.

Miljøstyrelsen har den 27. januar 2025 via e-mail oplyst Miljø- og Fødevareklagenævnet om, at der i januar 2025 er opdateret data på vandplandata.dk, og at de opdaterede tilstandsvurderinger for antracen i vandområde 203 viser, at området er gået fra at være i ikke-god tilstand (vurderet i sediment-matricen), til nu at være i god kemisk tilstand (vurderet i biota-matricen). Styrelsen har oplyst, at opdateringen ikke ændrer på styrelsens vurdering af, at klappningen ikke vil medføre en yderligere forringelse af vandområde 203.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har på baggrund af Miljøstyrelsens e-mail fremsendt en høring til styrelsen den 28. januar 2025. Nævnet har i høringen bemærket, at styrelsen i høringssvar af 7. januar 2025 har fremsendt de beregnede antracenkoncentrationer i vandområde 203, og at det heraf fremgår, at den antagede aktuelle antracenkoncentration i sediment i vandområde 203 er 0,0191 mg/kg TS. Nævnet har endvidere bemærket, at det på kemidata.dk[12] fremgår, at der den 8. november 2011[13] er målt en koncentration for antracen i sediment i vandområde 203 på 0,027 mg/kg TS.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har på den baggrund anmodet Miljøstyrelsen om at oplyse, om det er styrelsens vurdering, at de nye data for biota-matricen på vandplandata.dk erstatter eller supplerer de data fra sediment-matricen, som styrelsen har lagt til grund i høringssvar af 7. januar 2025, samt de data der fortsat kan findes på kemidata.dk. Såfremt styrelsen vurderer, at de nye data for biota-matricen erstatter de tidligere data for sediment-matricen, har nævnet anmodet om en begrundelse for denne vurdering.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har endvidere konstateret, at det af de opdaterede data på vandplandata.dk fremgår, at DEHP i sediment er målt til 0,3529 mg/kg TS, hvormed det overskrider miljøkvalitetskravet i sediment på 0,34 mg/kg TS. Nævnet har anmodet Miljøstyrelsen om at oplyse, om overskridelsen af DEHP i sediment i vandområde 203 har betydning for den meddelte klaptilladelse.

Miljøstyrelsen har den 4. februar 2025 fremsendt høringssvar. Det fremgår heraf, at det er styrelsens opfattelse, at den opdaterede tilstandsvurdering er udtryk for nyeste viden om tilstanden for vandområdet, og at denne skal lægges til

grund i sagen for at sikre en materielt rigtig afgørelse. Hertil har styrelsen anført, at idet opdateringen består af en ny tilstandsvurdering i biota-matricen i stedet for i sediment-matricen, må opdateringen suppleres med sedimentdata for antracenkoncentrationen i vandområde 203 til brug for sagens konkrete beregninger.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at de seneste målinger af antracenkoncentrationen i sediment-matricen i vandområde 203 skal anvendes i sagen, og at koncentrationen på 0,0191 mg/kg TS derfor fortsat skal anvendes i sagens beregningsgrundlag. Hertil har styrelsen oplyst, at der i 2011 blev foretaget to sedimentmålinger af antracen i vandområde 203, med koncentrationer på henholdsvis 0,027 mg/kg TS og 11,2 mg/kg TS [$\mu\text{g/kg TS}$], og at gennemsnittet af disse to målinger, på 0,0191 mg/kg TS, er den rette værdi at benytte i den konkrete sag.

I forhold til DEHP har Miljøstyrelsen anført, at stoffet ikke er blandt de klaprelevante stoffer, som klappematerialet almindeligvis bliver analyseret for, idet udledning af stoffet ikke er knyttet til havneaktiviteter. Sedimentet fra indsejlingen til Gisseløre Lystbådehavn er på denne baggrund ikke analyseret for DEHP. Styrelsen har oplyst, at DEHP bruges som blødgører i plastik, og at det ikke forekommer naturligt i miljøet, men at kilder til forurening stammer fra menneskelig aktivitet, f.eks. i form af udslip i forbindelse med produktion, udvaskning af DEHP under brug af plastmaterialer, som indeholder DEHP, eller fra plastaffald.

Miljøstyrelsen har anført, at der ikke er grundlag for at formode, at der er forhøjede værdier af DEHP i optagningsmaterialet set i forhold til de målte værdier i området i øvrigt, idet styrelsen ikke har oplysninger om, at der er særlige kilder til udledning af DEHP i området omkring optagningen. Hertil har styrelsen oplyst, at der i vandområde 29, hvor optagningsområdet er beliggende, er målt en koncentration af DEHP i sediment på 0,1271 mg/kg TS, hvilket hverken overskrider miljøkvalitetskravet på 0,37 mg/kg TS for område 29 eller miljøkvalitetskravet på 0,34 mg/kg TS for område 203. Styrelsen har desuden oplyst, at tilstødende vandområder til vandområde 203 ikke overskrider de respektive miljøkvalitetskrav.

Det er herefter Miljøstyrelsens vurdering, at de opdaterede oplysninger om koncentrationen af DEHP i vandområde 203 ikke har betydning for klaptilladelsen, idet styrelsen har vurderet, at klapningen ikke medfører en forringelse af hverken vandområde 29 eller 203 i forhold til miljøkvalitetskravet for DEHP.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Følgende medlemmer af Miljø- og Fødevareklagenævnet har deltaget i sagens behandling: Birgitte Egelund Olsen (formand), landsdommerne Olaf Tingleff og Helle Krogager Rasmussen, og de sagkyndige medlemmer Lisbeth Jess Plesner og Karen Timmermann.

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle forholdet vedrørende den tilladte klapnings påvirkning af vandområde 203.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Miljøstyrelsen vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Havmiljølovens § 25 indeholder et generelt forbud mod dumpning af stoffer eller materialer, bortset fra dumpning af optaget havbundsmateriale.

I henhold til havmiljølovens § 26, stk. 1, kan miljøministeren meddele tilladelse til dumpning af optaget havbundsmateriale. Denne beføjelse er delegeret fra miljøministeren til Miljøstyrelsen.^[14]

I vurderingen af en ansøgning om tilladelse til dumpning af optaget havbundsmateriale skal indgå de forhold og hensyn, der er anført i havmiljølovens bilag 1, jf. lovens § 26, stk. 2. Der må kun meddeles tilladelse til dumpning af havbundsmateriale, såfremt havbundsmaterialet vurderes at indeholde uvæsentlige mængder og koncentrationer af de i bilag 2 nævnte stoffer og materialer, og såfremt disse ikke er tilført havbundsmaterialet med henblik på bortskaffelse, jf. havmiljølovens § 26, stk. 3.

Miljøstyrelsen kan i henhold til havmiljølovens § 26, stk. 4, til brug for vurderingen i stk. 2 og 3 stille krav om, at ansøgeren for egen regning lader foretage analyser af havbundsmaterialet, herunder udarbejder en miljøkonsekvensvurdering.^[15]

Tilladelse til dumpning af havbundsmateriale skal i henhold til havmiljølovens § 27, stk. 1, være tidsbegrænset og angive, hvilke stoffer eller materialer, der omfattes af tilladelsen, den samlede mængde, positionen for dumpningen og tilladelsens udløbsdato. Endvidere kan der i tilladelsen stilles vilkår om bl.a. fremgangsmåden, herunder om optagning og udlægning, tilsyns- og sikkerhedsforanstaltninger og indberetning.

Havmiljølovens bilag 1 indeholder en liste over forhold, der skal vurderes i forbindelse med behandling af en ansøgning om tilladelse til klaping, herunder bl.a. relevante sedimentforhold, klapmaterialets fysiske, kemiske, biokemiske og biologiske egenskaber, klapmetode og optagningsmetode. Derudover fremgår det, at det generelt skal overvejes, om der er tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag for en vurdering af følgerne af den ansøgte klaping.

Administrationen af klaptilladelser er nærmere reguleret i klapbekendtgørelsen,^[16] der er udstedt bl.a. med hjemmel i havmiljølovens § 28.

Miljøstyrelsen skal i henhold til bekendtgørelsens § 7, stk. 1, foretage en vurdering af sedimentets eller oprensings- og uddybningsmaterialernes forureningsgrad. I det omfang oprensings- og uddybningsmaterialer ikke skal videreføres ved bypass eller nyttiggøres, tager Miljøstyrelsen i henhold til bekendtgørelsens § 7, stk. 4, stilling til, om der skal gives tilladelse til klaping.

Miljøstyrelsen kan i henhold til bekendtgørelsens § 10 fastsætte en række vilkår i tilladelsen til klaping, herunder om optagnings- og klapmetode, jf. § 10, stk. 2, nr. 6 og nr. 7.

3.2.2 Påvirkning af vandområde 203

Det fremgår af vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra a), nr. i), at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge forringelse af tilstanden for alle overfladevandområder.

Vandrammedirektivets bestemmelser er bl.a. implementeret i lov om vandplanlægning.^[17] Med hjemmel i denne lov er indsatsbekendtgørelsens § 8 bl.a. fastsat.^[18]

Det fremgår af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, at statslige myndigheder, regionsrådet og kommunalbestyrelsen ved administration af lovgivningen i øvrigt skal forebygge forringelse af tilstanden for overfladevand-områder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster,^[19] ikke forhindres.

Det følger af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, at myndigheden kun kan træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdets eller grundvandsforekomsts tilstand, og ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

Det følger af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 5, at i vurderingen af, om der kan træffes afgørelse efter bestemmelsens stk. 2-4, skal omfanget af den samlede påvirkning af overfladevandområdet eller grundvandsforekomsten fra øvrige kilder, herunder fra godkendte, endnu ikke gennemførte projekter og aktiviteter, tages i betragtning.

Hvad der udgør en forringelse af tilstanden af et vandområde, er ikke nærmere defineret i vandrammedirektivet. Det følger dog af EU-Domstolens dom i sag C-461/13, *Weser*, at begrebet *forringelse af tilstanden* af et vandområde skal fortolkes sådan, at der foreligger en forringelse, når mindst et af kvalitetselementerne falder et niveau, selv om denne forringelse ikke fører til, at hele vandområdet rykker en klasse ned. Hvis det pågældende kvalitetselement allerede befinder sig i den laveste klasse, udgør enhver forringelse af dette element imidlertid en *forringelse af tilstanden* for et vandområde.^[20]

Endvidere følger det af EU-Domstolens dom i sag C-535/18, *Land Nordrhein-Westfalen* angående vandrammedirektivet og målsat grundvand, at begrebet forringelse af tilstanden skal forstås ens, uanset om der er tale om overfladevand eller grundvand.^[21]

Det fremgår videre af Land Nordrhein-Westfalen-dommen, at begrebet *forringelse af tilstanden* skal fortolkes med henvisning til såvel et kvalitetselement som et stof, samt at den tærskel, over hvilken der konstateres en tilsidesættelse af forpligtigelsen til at forebygge forringelser af et vandområdes tilstand, skal være så lav som mulig, hvilket medfører, at en manglende overholdelse af et af kvalitetselementerne i vandrammedirektivets definition af god kemisk tilstand for grundvand udgør en forringelse af den pågældende grundvandsforekomsts kemiske tilstand.^[22]

På den baggrund har EU-Domstolen herefter udtalt i Land Nordrhein-Westfalen-dommen, at enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af et forurenende stof, der, henset til direktiv 2006/118,[23] allerede overskrider et miljøkvalitetskrav eller en af medlemsstaten fastsat grænseværdi, ligeledes udgør en forringelse.[24]

Det følger herudover af Land Nordrhein-Westfalen-dommen, at når et kvalitetselement ikke overholdes på et enkelt overvågningspunkt i en grundvandsforekomst, skal der følgelig konstateres en forringelse af den kemiske tilstand heraf som omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra b), nr. i) i vandrammedirektivet.[25]

EU-Domstolen har i Association France Nature Environnement-dommen endvidere fastslået, at også en midlertidig kortsigtet forringelse uden langsigtede konsekvenser kan udgøre en forringelse i vandrammedirektivets forstand, jf. præmis 42 og 45.[26]

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at det af vandplandata.dk for vandområdeplanerne for 2021-2027 fremgår, at den samlede kemiske tilstand for vandområde 203, Storebælt, nord 12 sm, er ikke-god, idet miljøkvalitetskravet for antracen er overskredet. Nævnet konstaterer desuden, at det af de revurderede data på vandplandata.dk for vandområdeplanerne 2021-2027 fremgår, at vandområde 203 fortsat er i ikke-god kemisk tilstand, og at miljøkvalitetskravet for DEHP i sediment og cadmium i biota nu ligeledes er overskredet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer videre, at miljøkvalitetskravet for antracen har ændret sig siden Miljøstyrelsen traf afgørelse den 26. september 2022. Styrelsen har med henvisning til bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023 og nyt dansk datablad for antracen fra oktober 2023 anført, at miljøkvalitetskravet for antracen i sediment i vandområde 203 er 0,0153 mg/kg TS.

Endvidere konstaterer Miljø- og Fødevareklagenævnet, at koncentrationen af antracen i klappningsmaterialet på 0,041 mg/kg TS overskrider miljøkvalitetskravet for antracen i sediment i vandområde 203.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det fremgår af Miljøstyrelsens FAQ-vejlednings svar på spørgsmål 43 (FAQ 43, del III) og svar på spørgsmål 44 (FAQ 44), at stigningen i en koncentration af et stof i sedimentet ikke må stige på et repræsentativt målepunkt, og at stigningen derudover skal være mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien for miljøkvalitetskravet for sediment, og at klappmaterialet ved beregningen antages at blive fordelt jævnt over bunden på et afgrænset areal.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at Miljøstyrelsen i den påklagede afgørelse har anført, at den beregnede koncentrationsændring i sediment som følge af klappningen er beregnet som en middelværdi af koncentrationen over hele vandområdet, hvor det antages, at sedimentspildet fra klappningen over et år fordeles jævnt over hele vandområdet, uden tab af antracen til andre vandområder. Nævnet bemærker, at styrelsen i den påklagede afgørelse hermed har foretaget beregningerne af koncentrationsstigningerne med udgangspunkt i hele vandområdet på 686 km² og alene på baggrund af de 25 % af klappmaterialet, som styrelsen har antaget fordeles sig uden for klapppladsens areal på 0,472 km².

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Miljøstyrelsens tilgang til beregning af koncentrationsændringer i vandområdet ikke er i overensstemmelse med vandrammedirektivet. Nævnet har herved lagt vægt på, at det følger af EU-Domstolens dom i Land Nordrhein-Westfalen, at en stigning på et enkelt repræsentativt overvågningspunkt er tilstrækkeligt til at udgøre en forringelse.[27] Det er ligeledes nævnets opfattelse, at styrelsens tilgang til beregning af koncentrationsændringer i vandområdet ikke er i overensstemmelse med styrelsens egen vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til overfladevand og havområder. Nævnet bemærker i den forbindelse, at det fremgår af vejledningen, at beregningen skal foretages ud fra et repræsentativt målepunkt.[28]

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund, at det ikke på det foreliggende grundlag kan udelukkes, at klappningen af oprensningsmaterialet fra Gisseløre Lystbådehavn i sig selv, eller i kumulation med de fire andre klaptilladelser på klappplads K_020_01, vil føre til en forringelse af den kemiske tilstand i vandområde 203, Storebælt, nord 12 sm, som er i laveste tilstandsklasse (ikke-god). Den påklagede afgørelse lider dermed af en retlig mangel, hvorfor nævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 26. september 2022 og hjemviser sagen til fornyet behandling.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

Miljøstyrelsen har i den påklagede afgørelse anført, at klappmaterialet vil genindgå i den naturlige sedimentvandring i området, og at så længe der er tale om løse oprensningsmaterialer, vil disse hurtigt spredes, og størstedelen vil dermed være gradvist spredt væk fra klapppladsen i løbet af få år. Styrelsen har efterfølgende i sine bemærkninger af 20. september 2024 oplyst, at det ved beregning af koncentrationsændringen under og efter klappningen konservativt antages, at 25 % af klappmaterialet fordeles jævnt ud over hele vandområde 203 i løbet af et år, og at de resterende 75 % af klappmaterialet bliver inden for klapppladsen.

Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at der ikke kan opstilles og anvendes en generel regel for sedimentspredning i forbindelse med beregningen af koncentrationsændringen som følge af klapning. Efter nævnets opfattelse er der behov for at foretage en konkret vurdering, der tager højde for de forskellige faktorer, som sedimentspredningen er afhængig af, herunder forhold som anvendt klapteknik, strøm- og bølgeforskel (meteorologiske vinduer), geografiske forhold og sedimenttyper (klapmaterialets typiske kornstørrelse).

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker desuden, at det fremgår af Miljøstyrelsens FAQ-vejledning i FAQ 43, del III, at miljømyndigheden kun bør tillade en beregnet gennemsnitlig årlig stigning af koncentrationen i sedimentet som følge af en udledning. Hertil bemærker nævnet, at antracen ikke bliver bionedbrudt inden for denne tidshorisont, og at en beregning af koncentrationsændringen i gennemsnit over ét år derfor ikke er retvisende.

Ved den fornyede behandling af sagen skal Miljøstyrelsen foretage en konkret vurdering af sedimentspredningen og dens betydning for beregningen af koncentrationsændringen. Styrelsen skal i forbindelse med denne vurdering inddrage det forhold, at klappladsen er en del af vandområdet, og at alt klapmaterialet bliver tilført vandområdet. Herudover skal styrelsen foretage vurderingen af spredningen og koncentrationsændringen inden for en årrække, der tager højde for det pågældende stofs bionedbrydelighed og klaptilladelsens varighed. Styrelsen skal ved denne vurdering inddrage det forhold, at klapningen er oplyst til at foregå over 8-9 dage, hvor det må antages, at koncentrationsændringen vil være på sit højeste.

Miljøstyrelsen har på baggrund af beregningerne gengivet i afsnit 3.2 vurderet, at koncentrationen af antracen i sediment i vandområde 203 ikke forøges efter klapning af 5.000 m³ oprensningsmateriale fra sejlrenden til Gisseløre Lystbådehavn, idet der ikke vil ske en stigning fra den aktuelle koncentration på 0,0191 mg/kg TS. Styrelsen har videre vurderet, at ved den kumulative klapning af i alt 125.000 m³ oprensningsmateriale vil koncentrationen af antracen i sediment i vandområde 203 forøges fra 0,0191 mg/kg TS til 0,0192 mg/kg TS. Denne forøgelse vil ifølge styrelsen dog ikke medføre en forringelse af den kemiske tilstand i vandområde 203, idet koncentrationen med forøgelsen ikke overskrider 1 % af miljøkvalitetskravet i sediment tillagt den aktuelle baggrundskoncentration.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det fremgår af Miljøstyrelsens FAQ-vejledning i FAQ 43, del III, og FAQ 44, at stigningen i en koncentration af et stof i sedimentet, hvor grænseværdien i forvejen er overskredet, ikke må stige på et repræsentativt målepunkt. Ved vurderingen af, om en stigning i sediment er målbar, kan miljømyndigheden ifølge vejledningen inddrage de almindeligt anvendte analysemetoder, der fremgår af analysekvalitetsbekendtgørelsen. Videre fremgår det, at stigningen derudover skal være mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien for miljøkvalitetskravet for sediment.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse fremstår kriteriet om en maksimal stigning på 1 % således som et supplerende krav i forhold til vurderingen af, om der vil ske en stigning i koncentrationen og dermed en forringelse i vandrammedirektivets forstand.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at Miljøstyrelsen i den påklagede afgørelse har lagt til grund, at for koncentrationen af antracen i sedimentmatricen defineres en detekterbar koncentrationsstigning som en årlig beregnet koncentrationsstigning af antracen på mere end 1 % af sedimentkvalitetskravet tillagt den aktuelle koncentration for vandområdet. Miljøstyrelsen har hermed ved vurderingen af forringelse alene lagt vægt på, om der sker en stigning på mere end 1 % af værdien for miljøkvalitetskravet for sediment.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse er der ikke fagligt belæg for at anvende et generelt kriterium om en maksimal stigning på 1 % af værdien for miljøkvalitetskravet for sediment som grundlag for at fastslå, om en beregnet koncentrationsstigning vil udgøre en forringelse. Efter nævnets opfattelse har et sådant kriterium hverken støtte i vandrammedirektivet, EU-Domstolens praksis, vejledninger fra EU eller de danske gennemførelsesregler.

Ved den fornyede behandling af sagen kan Miljøstyrelsen derfor ikke lægge vægt på den procentuelle ændring ved vurderingen af, om der vil ske en stigning i koncentrationen, der vil udgøre en forringelse i vandrammedirektivets forstand.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker i øvrigt, at den af Miljøstyrelsen anlagte fortolkning af forringelse i denne sag ikke synes at være i overensstemmelse med den af styrelsen anlagte fortolkning i en anden aktuel sag vedrørende miljøgodkendelse af udledning af rensat spildevand til Kolding Fjord (nævnets sagsnr. 24/11139). Nævnet bemærker hertil, at såfremt den af styrelsen anvendte fortolkning i sag 24/11139 overføres på den foreliggende sag, vil den påklagede tilladelse vurderet i sammenhæng med øvrige, aktuelle tilladelser til klapning på samme klapplads ud fra styrelsens foreløbigt anvendte beregninger medføre en forringelse, idet der vil ske en stigning i koncentrationen af antracen i sediment på det tredje, betydende ciffer set i forhold til stoffets miljøkvalitetskrav (fra 0,0191 mg/kg TS til 0,0192 mg/kg TS).

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker herudover, at det fremgår af de genbesøgte data på vandplandata.dk, at DEHP i sediment er overskredet i vandområde 203, og at der ikke fremgår oplysninger om indholdet af DEHP i klappmaterialet.

Miljøstyrelsen har i høringssvar af den 4. februar 2025 anført, at DEHP ikke forekommer naturligt i miljøet, og at styrelsen ikke har oplysninger om, at der er særlige kilder til udledning af DEHP i området omkring optagningen, hvorefter styrelsen ikke finder grundlag for at formode, at optagningsmaterialet indeholder koncentrationer af DEHP, der overskrider miljøkvalitetskravet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker hertil, at miljøkvalitetskravet for DEHP i sediment ifølge de genbesøgte data er overskredet i vandområde 203, til trods for at vandområdet ligger midt i Kattegat uden forbindelse til særlige kilder med udledning af DEHP, og at det efter nævnets opfattelse derfor ikke uden videre undersøgelser kan afvises en tilsvarende forekomst af DEHP i klappmaterialet.

Ved den fornyede behandling af sagen skal Miljøstyrelsen derfor foretage en konkret vurdering af betydningen af de genbesøgte data for vandområde 203 med henblik på at sikre, at klapningen ikke kan føre til en yderligere forringelse i relation til indholdet af DEHP i vandområde 203.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 26. september 2022 om tilladelse til klappning af oprensingsmateriale fra sejllrenden til Gisseløre Lystbådehavn på klappads K_020_01 i Storebælt, nord 12 sm, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 147 af 19. februar 2024 om beskyttelse af havmiljøet.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Jf. bilag 2, tabel 3.1. Miljømål for Kystvande i bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljø-mål for overfladevandområde og grundvandsforekomster.

[5] Vandområdeplanerne for tredje planperiode (2021-2027) var i offentlig høring fra den 22. december 2021 til den 22. juni 2022.

[6] Link hertil: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3hoering2021>.

[7] Den 15. juni 2023 offentliggjorde Miljøministeriet vandområdeplanerne for tredje planperiode (2021-2027). Se herom på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøets hjemmeside – link hertil: <https://mst.dk/erhverv/rent-miljoeg-og-sikker-forsyning/vandmiljoeg/vandomraadeplaner/overblik-vandomraadeplanerne-2021-2027/vandomraadeplanerne-2021-2027>.

[8] Link hertil: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>.

[9] Se link til MiljøGIS for høring af genbesøg af vandområdeplaner 2021-2027: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3genbesoeg2024>.

[10] Se link til Vandplandata (genbesøg af vandområdeplanerne): <https://vandplandata.dk/vp3genbesoeg2024/vandomraade>.

[11] Vejledning nr. 9210 af 18/04/2024 til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

[12] Link til kemidata.dk: https://kemidata.miljoportal.dk/?cp=1008_1147&mvMinX=119999.99999999994&mvMinY=5992761.044176707&mvMaxX=1000000&mvMaxY=6482238.955

[13] StedID: 96100015.

[14] Jf. § 15, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2021 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

[15] Jf. § 15, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2021 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

[16] Bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020 om bypass, nyttiggørelse og klappning af optaget havbundsmateriale.

[17] Lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 om lov om vandplanlægning.

[18] Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammet for vandområdedistrikter.

[19] Bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

[20] Se EU-Domstolens dom af 1. juli 2015, sag C-461/13, Weser, præmis 50 og 69.

[21] EU-Domstolens dom af 28. maj 2020, sag C-535/18, Land Nordrhein-Westfalen, præmis 94-96.

[22] EU-Domstolens dom af 28. maj 2020, sag C-535/18, Land Nordrhein-Westfalen, præmis 100, 101 og 108.

[23] Direktiv 2006/118 af 12. december 2006 fastsætter efter artikel 1 specifikke foranstaltninger til forebyggelse af og kontrol med forurening af grundvand, jf. artikel 17, stk. 1 og 2 i vandrammedirektivet. Kvalitetskravene for grundvand er fastlagt i direktivets bilag 1, jf. artikel 3, stk. 1.

[24] EU-Domstolens dom af 28. maj 2020, sag C-535/18, Land Nordrhein-Westfalen, præmis 110.

[25] EU-Domstolens dom af 28. maj 2020, sag C-535/18, Land Nordrhein-Westfalen, præmis 118.

[26] EU-Domstolens dom af 5. maj 2022, sag C-525/20, Association France Nature Environnement, præmis 42 og 45.

[27] EU-Domstolens dom af 28. maj 2020, sag C-535/18, Land Nordrhein-Westfalen, præmis 118.

[28] Miljøministeriets Vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til overfladevand og havområder med ofte stillede spørgsmål og svar, offentliggjort 4. april 2025. FAQ 43, del III.

Lovområder:

Havmiljøloven